

ارزشیابی ویژگی‌های شخصیتی و تربیتی

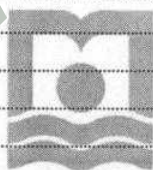
نگارنده

پروفسور جباران

عضو هیأت علمی دانشگاه هرمزگان

سرشناسه	: جاودان، موسی، ۱۳۲۹ -
عنوان و نام پدید آور	: ارزشیابی ویژگی‌های شخصیتی و تربیتی/نگارنده موسی جاودان
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه هرمزگان، ۱۳۹۴-
مشخصات ظاهری	: ۱۷۶ ص: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۷۹-۲۲-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: شخصیت‌سنجی
موضوع	: آزمون‌های شخصیت
شناسه افزوده	: دانشگاه هرمزگان
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹ ج ۵ / ۶۹۸ BF
رده‌بندی دیویی	: ۱۵۸/۲۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۲۶۶۴

نام کتاب:	 ارزشیابی ویژگی‌های شخصیتی و تربیتی
مؤلف:	 موسی جاودان
ناشر:	 دانشگاه هرمزگان
چاپ و صحافی:	 مارال
نوبت چاپ:	 اول/ ۱۳۹۴
شمارگان:	 ۱۰۰۰ نسخه
قیمت:	 ۱۰۰۰۰ ریال

ISBN:978-600-7279-22-9

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۷۹-۲۲-۹

تهران- خیابان انقلاب- روبروی درب اصلی دانشگاه تهران - مجتمع تجاری اداری فروزنده - طبقه همکف

فروشگاه دانشگاه هرمزگان

تلفن: ۶۶۹۰۷۷۱۴ (۰۲۱) - ۶۶۹۵۰۵۵۳ (۰۲۱)

صفحه	عنوان
۱۳	پیش‌گفتار
۱۷	فصل اول: کلیات
۱۷	مقدمه
۱۹	هدف از ارزشیابی شخصیت
۲۱	نظریه‌های شخصیت
۳۴	خلاصه و نتیجه‌گیری
۳۶	منابع
۳۹	فصل دوم: سیر تاریخی ارزشیابی شخصیت
۳۹	مقدمه
۴۰	روند تاریخی ارزشیابی شخصیت
۴۴	عوامل مؤثر در ظهور آزمون‌ها
۵۰	آغاز استفاده از آزمون‌های هوشی
۵۶	خلاصه و نتیجه‌گیری
۵۷	منابع
۵۹	فصل سوم: روش‌های ارزشیابی شخصیت
۵۹	مقدمه
۵۹	الف - مشاهده
۶۰	روش‌های مشاهده
۶۱	ب - پرسشنامه
۶۳	ج - مصاحبه

۶۷	د- قصه زندگی
۶۹	نمونه‌ای از یک قصه‌ی زندگی
۷۳	ه- چک لیست (فهرست بازیابی)
۷۳	و- قضاوت دیگران
۷۴	ز- گروه‌سنجی
۷۶	ح- آزمون‌های ترسیمی (کودکان)
۷۹	مراحل اج انقاشی خانواده
۸۰	ط- آزمون تاملی کلمات
۸۲	ی- روش خرد بازاری (خردارزیابی)
۸۴	خلاصه و نتیجه گیری
۸۶	منابع
۸۹	فصل چهارم: آزمون‌های شخصیتی
۸۹	احساس شایستگی نوجوانان
۹۳	پرسشنامه میزان احساس شایستگی نوجوانان
۹۷	شخصیت فکری کودکان
۱۰۳	پرسشنامه ارزیابی شخصیت فکری کودکان و دانش آموزان دوره ابتدایی:الف
۱۰۹	پرسشنامه ارزیابی شخصیت فکری کودکان و دانش آموزان دوره ابتدایی:ب
۱۱۵	میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین
۱۲۰	پرسشنامه میزان تفاهم و هماهنگی فکری زوجین
۱۲۴	ویژگی‌های شخصیتی
۱۲۷	پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی NEO (فرم کوتاه ۶۰ ماده‌ای)
۱۳۱	شادکامی
۱۳۴	پرسشنامه شادکامی

فصل پنجم: آزمون‌های تربیتی-تحصیلی

۱۴۱

۱۴۱

مشکلات یادگیری درس زبان انگلیسی در مدارس متوسطه

۱۴۶

پرسشنامه مشکلات یادگیری درس زبان انگلیسی در مدارس متوسطه

۱۵۱

پیوند با مدرسه

۱۵۴

مقیاس پیوند با مدرسه

۱۵۵

کیفیت زندگی در مدرسه

۱۵۹

پرسشنامه کیفیت زندگی در مدرسه

۱۶۳

خودپندار تحصیلی دانش آموزان

۱۶۸

پرسشنامه خودپنداره تحصیلی

۱۶۹

سبک‌های تربیتی

۱۷۳

پرسشنامه سبک‌های تربیتی

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

هرگاه بخواهیم به سؤال من چه کسی هستم پاسخ دهیم در حال تلاش برای شناخت خود هستیم. قدم بعد از این خود آگاهی، ممکن است بررسی و ارزشیابی رفتارهای خودمان باشد. من چه نوع انسانی هستم؟ چه نقاط قوت و ضعفی در رفتار، اخلاق و روابط اجتماعی و فردی من وجود دارد؟ شجاع، ترسو، مهربان، عصبی، کم حرف، پر حرف احساسی، منطقی، عقلانی، سیاسی، مذهبی، اجتماعی، اقتصادی، منزوی، باهوش، کم هوش، بی انگیزه، بی انگیزه، سرسخت، پرتلاش، تنبل، بی خیال، مستبد، نان به نرخ روز خورد، توانمند از واژه‌هایی هستند که در هنگام ارزشیابی ویژگی‌های شخصیتی دیگران استفاده می‌کنیم. برخی از ما عقاید و نظرات محدود کننده‌ای درباره‌ی خودمان و یا دیگران داریم که این عقاید و اندیشه‌ها زندگی ما را در دایره بسته‌ای محدود می‌کنند و تا پایان زندگی در همان محدوده می‌مانیم. چنین ویژگی‌هایی موجب می‌شوند که نتوانیم از تنگ نظری، خود تحمیلی بیرون برویم و دائماً از همان دریچه به جهان بیرون بنگریم.

اگر به تربیت فیل‌ها در هندوستان توجه کنیم، متوجه دلیل این موضوع خواهیم شد. فیل‌بانان برای تربیت بچه فیل‌ها بعد از تولد، آنان را به درخت بنیزی می‌بندند و تا ماه‌ها بچه فیل را در همین وضعیت نگه می‌دارند. بارها و بارها بچه فیل تلاش می‌کند تا خود را از این وضعیت برهاند، اما تلاش او بی‌حاصل می‌ماند و نمی‌تواند از یک محدوده خاص به اندازه وسعت طناب فراتر رود. اکنون، که فیل بزرگ شده و هیچ طنابی در کار نیست، تلاش نمی‌کند از فاصله تعیین شده دورتر رود؛ چرا که این بخشی از ویژگی‌های رفتارهای پذیرفته شده توسط فیل است و این رفتارها برای

همیشه او را در محدودیت نگه می‌دارد. زیرا هنوز بر این تصور است که پاهایش بند طناب است. نگرش و تفسیر ما از خود و رفتارمان نیز تابع چنین دیدگاه‌هایی هستند که در اوایل زندگی کسب کرده‌ایم و بر این باوریم که این ویژگی‌ها را داریم یا نداریم، از عهده‌ی این کار بر می‌آئیم یا نمی‌آئیم، فرد خوش شانس یا بد شانس هستیم، دیگران با ما خصومت دارند (پارانویدها)؛ من فرد بدشانشی هستم (افسرده‌ها)؛ همه بدجنس هستند (افراد بدبین)؛ باید به شدت تمیز و پاکیزه بود (وسواسی)؛ هر چه دیگران می‌گویند درست است (افراد ساده‌لوح و خرافی). نمونه‌ای از افکار خود ساخته‌ی حاصل تربیت دوران کودکی هستند که فرد را تا پایان زندگی در محدوده‌ی همین دایره تنگ و تنگ‌ناله نگه می‌دارند و مانع انعطاف‌پذیری، تفکر انتقادی، اصلاح و بهبود رفتار او می‌شوند. چنین افرادی اگر به خود، اجازه ارزشیابی ویژگی‌های شخصیتشان بدهند، می‌توانند بر باورهای غلط خویش غلبه کنند. بنابراین، شکل‌گیری افکار غلط در اوایل کودکی و سبب آنان در ادامه زندگی، مسیر زندگی را در جهت ادامه این باورها پیش می‌برد.

هدف اصلی این نوشته ارائه روش‌هایی است که ما از آن طریق بتوانیم به طور نسبتاً عینی و واقعی با همکاری خودمان و کمک دیگران از نقاط قوت و ضعف شخصیت خویش آگاهی یابیم و برای بهبود آن تلاش کنیم. تمام آسیب‌های اجتماعی، خانوادگی و فردی حاصل عدم شناخت خویشتن و فقدان ارزشیابی از ویژگی‌های شخصیتی می‌باشد. برای نمونه، به قصه زندگی بعضی از افراد و آثار رفتار آنان در جامعه در فصل سوم این کتاب اشاره شده است.

از طرف دیگر، اگر قبول کنیم افکار ما، باور و احساسات را به وجود می‌آورند، تلاش خواهیم کرد طرز تلقی و تفسیر خود را از رویدادهای بیرونی تغییر دهیم تا شاید بتوانیم با نگاه واقع‌گرایانه به جهان پیرامون خود بنگریم که این امر یکی از مهم‌ترین راه‌های ارزش بخشی در ارزشیابی شخصیت خویشتن می‌باشد. برای مثال، کسی که بعد از یک شکست احساس بی‌ارزشی و یا بدشانشی می‌کند، خود را بیچاره و شکست

خورده می‌پندارد و ممکن است این تفسیر روحیه او را در هم بشکند و انرژی او را برای ادامه تلاش و پیمودن مسیر تضعیف کند. اما اگر تفسیرش را به گونه‌ی دیگری ارائه دهد و احساس کند زمینه‌های دیگری برای تلاش و موفقیتش وجود دارد، بی‌گمان کمتر احساس نگرانی و شکست می‌کند.

یکی از مهم‌ترین عواملی که موجب می‌شود در باره‌ی شخصیت خودمان و یا دیگران به قضاوت و ارزشیابی بیردازیم، طرحواره‌ها و ساختارهای اطلاعاتی و اسنادی است که به کمک آن اطلاعات مربوط به خود و یا دیگران را توصیف، تشریح و نتیجه‌گیری می‌کنیم. پس، بر مبنای این اطلاعات خواه درست یا نادرست تصمیم‌گیری می‌کنیم. اما، برای رسیدن به خوشبختی و آرامش سعی کنیم با آگاهی از نقاط قوت و ضعف شخصیتی خود، تلاش خود را در جهت تقویت رفتارهای مطلوب و کاهش خصایص و ویژگی‌های نامطلوب بکار گیریم. همچنین، در مسیر زندگی سعی کنیم امید و انتظارات مثبتی از عملکرد خود و دیگران داشته باشیم تا به این ترتیب عملکردمان در راستای مثبت و آید و بدوارانه همراه با انرژی مثبت افزایش یابد. به طور کلی، می‌توان گفت که زندگی توأم با حمایتی حاصل شناخت درست خصایص و اخلاقیات خویش و تلاش برای بهبود روابط بی‌فردی و درون فردی می‌باشد. در چنین شرایطی انسان می‌تواند از عملکرد خود در زندگی نهایت داشته باشد و زندگی آرام و شادی در انتظارش باشد.

خواستار زندگی شاد و آرامی برای شما

م. جاودان، پاییز ۱۳۹۴